

Uznesenie Európskeho výboru regiónov o Konferencii o budúcnosti Európy

(2020/C 141/02)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

Keďže

- a) demokratická legitimita Európskej únie spočíva v dôvere občanov vo svojich zástupcov, ktorí sú volení na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni;
- b) zastupiteľská demokracia je základom projektu EÚ; zvýšená účasť voličov v európskych voľbách v roku 2019 preukázala veľký záujem občanov o formovanie záležitostí EÚ; všetky úrovne vlády musia reagovať na nové výzvy a rozvíjať nové spôsoby zapojenia občanov;
- c) v členských štátoch EÚ sa každý rok konajú voľby na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a tieto voľby predstavujú príležitosť informovať občanov o tom, ako európske politiky ovplyvňujú všetky úrovne riadenia, a tak pomôcť posilniť dôveryhodnosť EÚ v očiach občanov;
- d) kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych samospráv dokazuje skutočnosť, že sú zodpovedné za polovicu všetkých verejných investícií, jednu tretinu verejných výdavkov a jednu štvrtinu daňových príjmov v EÚ;

Európsky výbor regiónov (VR)

- 1. víta iniciatívu Európskej komisie, Európskeho parlamentu a Rady odštartovať Konferenciu o budúcnosti Európy a teší sa, že prispeje k dosiahnutiu konkrétnych výsledkov a podnikne kroky s hmatateľným prínosom pre občanov EÚ;
- 2. sa domnieva, že konferencia je príležitosťou na určenie opatrení, ktoré EÚ potrebuje, aby zvýšila svoju schopnosť naplňovať a posilňovať svoje demokratické fungovanie v súlade s novou zásadou aktívnej subsidiarity;
- 3. zdôrazňuje, že viac ako milión zvolených miestnych a regionálnych zástupcov v celej únii by sa malo podieľať na formovaní politik EÚ, ako aj na prepojení EÚ s jej občanmi. VR sa zaväzuje podporovať diskusie o otázkach EÚ v regionálnych parlamentoch a mestských a obecných zastupiteľstvách s cieľom zviditeľniť tento proces;
- 4. víta navrhované opatrenia zamerané na oslovenie občanov a zdôrazňuje význam otvorených a rozsiahlych tematických diskusií. Plne podporuje myšlienku, že dôležité prvky konferencie by sa mali decentralizovať, aby priamo a aktívne zahŕňali oblasti a obyvateľstvo mimo európskych a národných hlavných miest. Na tento účel VR poskytne podporu svojim členom pri organizovaní miestnych podujatí zameraných na témy konferencie a vyvinie nástroje na zhromažďovanie a oznamovanie výsledkov a návrhov z týchto diskusií konferencii;
- 5. žiada, aby boli do Konferencie o budúcnosti zapojené centrá Europe Direct a aby sa považovali za regionálne centrá účasti, a to vzhľadom na rozsah ich činnosti a tiež preto, že ich hlavnou úlohou je vo všeobecnosti priblížiť európskym občanom európske záležitosti. Centrá Europe Direct majú dôležité skúsenosti s podporou diskusií, a preto by boli kľúčovým pilierom na zabezpečenie toho, aby bola Konferencia o budúcnosti Európy široká, mala značný rozsah a bola obohatená o rôzne názory;
- 6. zdôrazňuje, že v procese konferencie sa musí zabezpečiť pluralizmus a inkluzívnosť, a plne podporuje návrh Európskeho parlamentu na dvojaký prístup spočívajúci v plenárnom zasadnutí konferencie na inštitucionálnej úrovni a súbore Agor občanov a súvisiacich decentralizovaných činností, pričom je potrebné medzi nimi zabezpečiť čo najužšie prepojenie. Trvá na tom, že konferencia a s ňou spojené činnosti musia odrážať rozmanitosť v Európe s cieľom podniknúť rozsiahlu diskusiu;
- 7. navrhuje, aby konferencia integrovala vstupy z existujúcich nástrojov participatívnej demokracie na miestnej a regionálnej úrovni s cieľom doplniť podoby zastupiteľskej demokracie. Patria medzi ne napríklad dialógy s občanmi a občianske fóra – už úspešne testované vo viacerých regiónoch – s účastníkmi, ktorí boli vybraní náhodným a vyváženým spôsobom, pričom sa ako cenná ukázala kombinácia občianskych a odborných fór;

8. sa domnieva, že aj po skončení konferencie musí EÚ pokračovať v priamom kontakte so svojimi občanmi, pričom sa bude opierať o bohaté skúsenosti získané z participatívnych modelov s cieľom vytvoriť stály štruktúrovaný mechanizmus dialógu na miestnej úrovni. Tieto stále mechanizmy sa musia kombinovať s dialógmi o aktuálnych otázkach, v ktorých sa môžu cieľové skupiny obmieňať;

9. súhlasí s názorom, že na zdôraznenie budúceho smerovania európskeho projektu je potrebné venovať osobitnú pozornosť mladým ľuďom, ktorí by sa mali na tejto konferencii zúčastniť, a upozorňuje, že všetky návrhy konferencie musia citlivo zohľadňovať obavy budúcich generácií;

10. vyzýva na jednoznačné zameranie na kľúčové výzvy, ktorým čelí Európska únia, a na diskusiu zdola nahor o témach konferencie, a to vrátane environmentálnych a klimatických výziev, sociálnej spravodlivosti, udržateľného rozvoja, digitálnej transformácie, migrácie, európskeho spoločenstva hodnôt, hospodárstva a zamestnanosti, územnej súdržnosti a zmien politík, procesov, inštitúcií a zdrojov EÚ vrátane úlohy miestnej a regionálnej demokracie a samosprávy, ktoré sú potrebné na to, aby EÚ mohla reagovať na potreby a očakávania občanov v súvislosti s týmito otázkami. V záujme riadneho vykonávania výsledkov konferencie by sa nemali vylúčiť možné zmeny zmlúv EÚ;

11. podporuje návrh predložený v pozícii Európskeho parlamentu ku Konferencii o budúcnosti Európy (P9_TA-PROV (2020)0010), aby sa počas konferencie uskutočnili viaceré tematicky zamerané Agory občanov týkajúce sa politických priorít, na ktorých by sa zúčastnilo najviac 200 až 300 občanov, pričom každý členský štát by bol zastúpený minimálne troma občanmi v súlade so zásadou zostupnej proporcionality. Ďalej podporuje snahu Európskeho parlamentu, aby náhodný výber účastníkov spomedzi všetkých občanov EÚ uskutočňovali nezávislé inštitúcie v členských štátoch v súlade s uvedenými kritériami;

12. je presvedčený, že na využitie podpory občanov európskej integrácii a na ich užšie zapojenie do rozhodovacieho procesu EÚ je nevyhnutné, aby sa počas diskusií konferencie kládol dôraz na ďalšie rozvíjanie koncepcie európskeho občianstva vychádzajúcej z individuálnych práv v európskom systéme viacúrovňového riadenia;

13. poukazuje na svoje obavy v súvislosti s pozíciami, ktoré doteraz vyjadrila Európska komisia a Rada ministrov a ktoré nie sú dostatočne jasné a ambiciózne, pokiaľ ide o rozsah a proces Konferencie o budúcnosti Európy a najmä o zapojenie miestnych a regionálnych samospráv Európskej únie a Výboru regiónov;

14. sa domnieva, že jasným cieľom konferencie musí byť sformulovanie konkrétnych návrhov právnych predpisov alebo zmien zmlúv EÚ, o ktorých by sa potom diskutovalo počas kampane pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024 s ohľadom na budúci konvent;

15. víta navrhované plenárne zasadnutie konferencie, ktoré by tvorili poslanci Európskeho parlamentu, zástupcovia Európskej komisie, vlád členských štátov EÚ27, národných parlamentov a Európskeho výboru regiónov. Žiada, aby VR zastupovalo najmenej osem členov s plným hlasovacím právom; domnieva sa tiež, že je potrebné rovnoprávne zastúpenie druhých komôr národných parlamentov, keďže ich v mnohých členských štátoch tvoria zástupcovia regionálnych samospráv;

16. žiada riadiaci výbor konferencie, aby zabezpečil politickú a inštitucionálnu rovnováhu medzi všetkými úrovňami riadenia vrátane jedného člena Európskeho výboru regiónov, ktorému by mohol pomáhať jeden zamestnanec VR vyslaný spoločným sekretariátom;

17. víta návrh zapojiť do diskusií o budúcnosti Európy aj miestnych a regionálnych zástupcov z kandidátskych krajín EÚ;

18. vyzýva Európsky parlament, Radu a Komisiu, aby začlenili zásady uvedené v tomto uznesení do svojho spoločného vyhlásenia a deklaruje svoj úmysel zámer stať sa signatárom tohto vyhlásenia;

19. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil predsedovi Európskeho parlamentu, predsedníčke Európskej komisie, predsedovi Európskej rady a chorvátskemu predsedníctvu Rady EÚ.

V Bruseli 12. februára 2020

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Apostolos TZITZIKOSTAS
